

SVV aplinkos gerinimas ir rėmimas

Živilė Glaveckaitė
Ūkio ministerijos Smulkaus ir vidutinio
verslo departamento direktorė

2010 gruodžio 8 d. Klaipėda

Kaip?

Smulkaus ir vidutinio verslo prioritetinės kryptys ir priemonės

Verlumo ugdymas

- Versli Lietuva regionuose
- Verslo diena

Verslo pradžia

- Pradėk verslą
- Pirmųjų verslo metų krepšeliai
- Verslo laiptai

Verslo aplinkos gerinimas

- Verslo asistentas
- Saulėtekio iniciatyva

Verslo finansavimas

- Verlumo skatinimo fondas
- Kreditai
- Garantijų teikimas
- Dalinis paskolos palūkanų subsidijavimas

Verslumo ugdymas

1. **“Versli Lietuva”** renginiai (visas susijusias išlaidas su renginiu išskyrus patalpas ir jų aptarnavimą dengia ŪM).

Renginio **tikslai**:

- paskatinti žmones (ypač jaunimą ir bedarbius) pradėti savo verslą, pristatant jiems verslo kūrimo sąlygas ir plėtros galimybes
- pristatyti regiono verslo sėkmės istorijas
- siekti geresnio dialogo tarp privataus ir viešojo sektoriaus

Tikimasi, kad 2011 m. renginiuose regionuose apsilankys iki 20 tūkst. žmonių, norinčių ar planuojančių pradėti verslą.

Klaipėdos regiono renginys įvyks Palangoje. Klaipėdos sav. nepateikė paraiškos.

Verslo ugdymas

2. Verslo apdovanojimai:

- Už nuopelnus verslui (inovacijas, eksportą, jaunasis verslininkas, metų debiutas ir kt.)
- Nacionalinis kokybės prizas
- Europos verslininkystės apdovanojimų nacionalinės atrankos nugalėtojai

Verslo pradžia

- ❑ Projektas **“Pradėk verslą”**, teikiamos viešos paslaugos verslo pradžia (2010 m. iš Klaipėdos pareiškėjų nebuvo).
- ❑ Pirmųjų verslo metų **krepšeliai –vaučeriai iki 6.000 Lt vertės** naujai įsteigtoms įmonėms - **VIRTUALUS BIURAS**.
Vaučeriai bus dalinami Versli Lietuva renginių metu.
- ❑ Tarpinstitucinis projektas **“Verslo laiptai”**

Verslo laiptai: projekto tikslas, eiga

□ **Projekto tikslas:** pateikti verslo augimo viziją, kuri skatintų ne tik sukurti ir plėtoti verslą, bet ir **gauti didesnę atlygį bei gražą.**

Parengtas ATVIRAS kompleksinis pasiūlymų projektas įvertinimui, identifiukuota 12 rekomendacijų (iš jų 9 susijusios su mokesčiais, apskaita)

Nustatomas visuomenės poreikis atliekant reprezentatyvią apklausą
Įvertinamas galimas **poveikis biudžetui** apklausiant ekspertus ir paskaičiuojant Lafero efektą.

Verslo laiptai: projekto pagrindimas

Kodėl tokie pasiūlymai?

- Atliktas tyrimas, Swedbank“ Asmeninių finansų institutas 2010 m.

Oficialaus darbo neturinčių darbingų šalies gyventojų pajamų struktūros bei realios darbinės elgsenos tyrimo rezultatai padėjo pagrįsti poreikį

Tyrimo metodologija

Viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“ 2010 metų birželio 16 – liepos 20 dienomis atliko Lietuvos gyventojų tyrimą Omnibus metodu.

Tyrimo tikslas

- Išsiaiškinti oficialaus darbo neturinčių šalies gyventojų darbinę elgseną, pajamų šaltinius.

Tyrimo metodas

- Apklausa – *standartizuotas betarpiškas interviu*, naudojant standartizuotą su Užsakovu suderintą klausimyną. Standartizuotą interviu atlieka profesionalus apklausėjas. Jis veda pokalbį su respondentu pagal parengtus klausimus, atsakymus fiksuodamas klausimyne.

Tyrimo lokacija

- Visa šalies teritorija. Iš viso 85 atrankiniai taškai, išdėstyti taip, kad reprezentuotų visus šalies regionus.

Tikslinė grupė

- Šalies gyventojai nuo 18 iki 75 metų amžiaus.

Tyrimo imtis

- Tyrimo metu buvo apklausti 2003 respondentai.

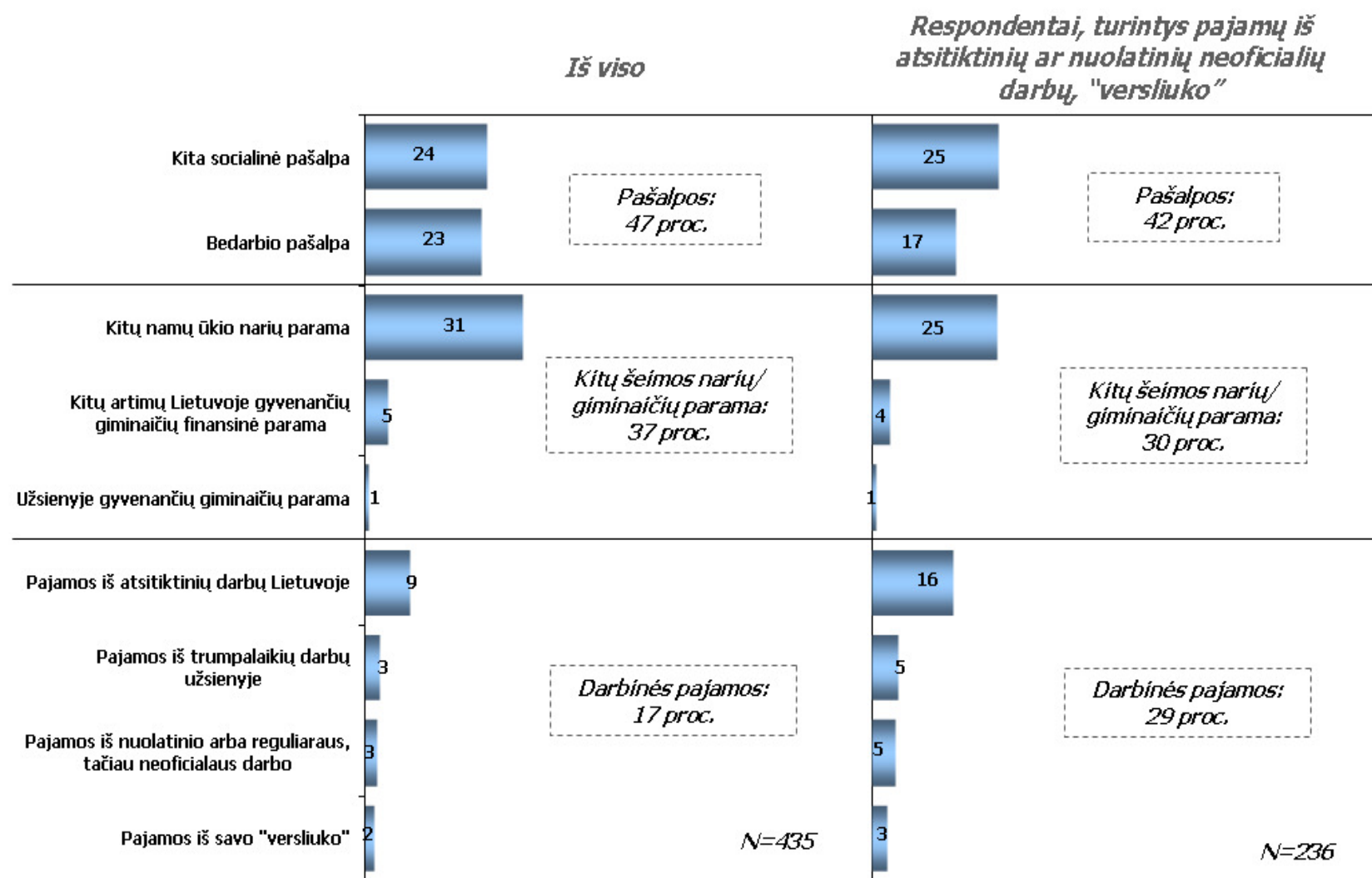
Atranka

- Tyrime naudotas *daugiapakopės stratifikuotos tikimybinės* atrankos metodas. Šis atrankos metodas užtikrina duomenų reprezentatyvumą, t. y. kiekvienas šalies namų ūkis turi vienodas galimybes būti apklaustu ir atrankinė visuma pagal tikslinius kriterijus atitinka generalinę visumą. Tyrimo rezultatai reprezentuoja šalies gyventojų nuo 18 iki 75 metų nuomones ir vertinimus.

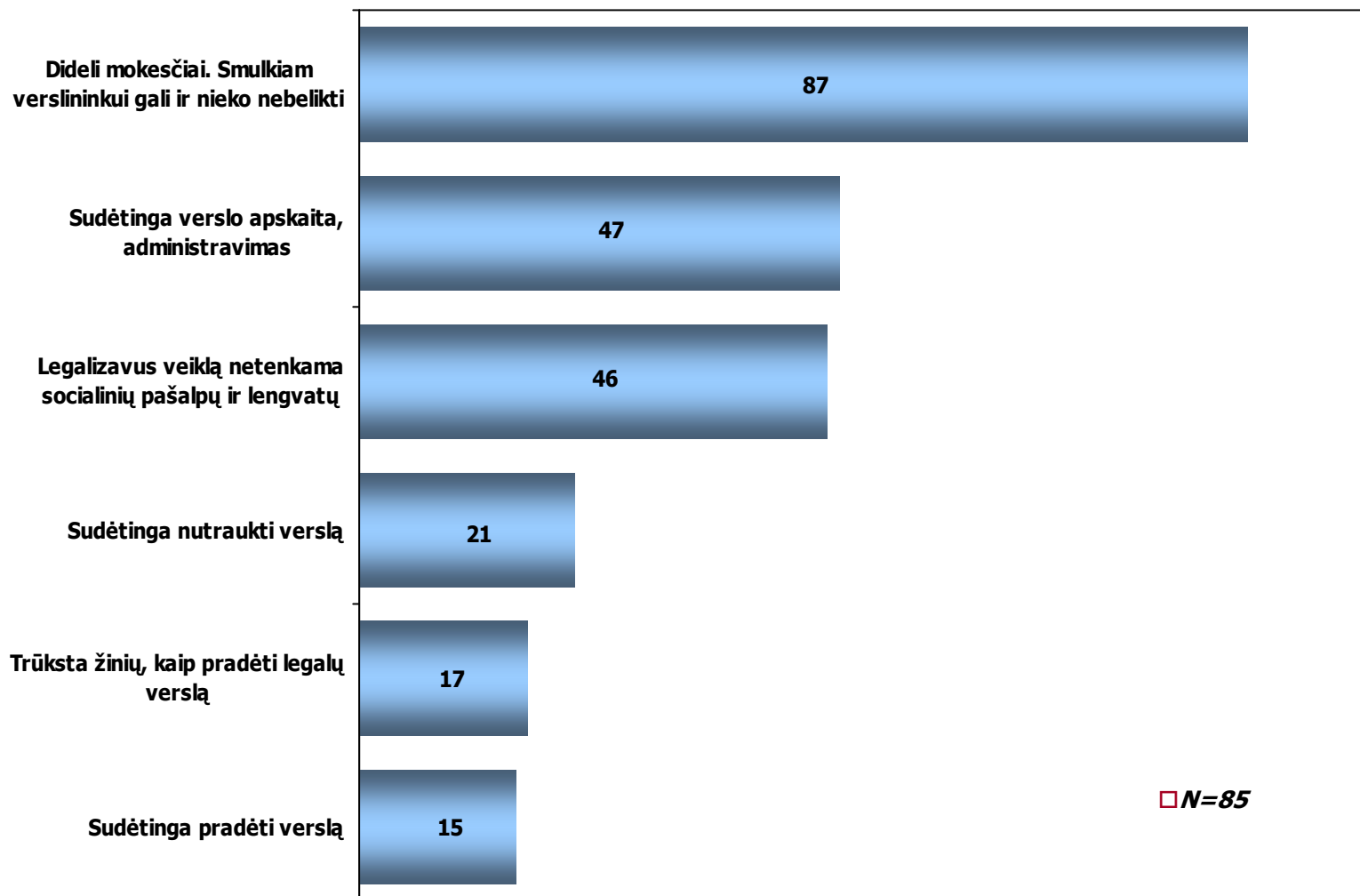
Duomenų analizė

- Duomenų analizė buvo atliekama, naudojant SPSS/PC programinę įrangą.
- Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai (procentai), ir pasiskirstymai pagal socialines-demografines charakteristikas.

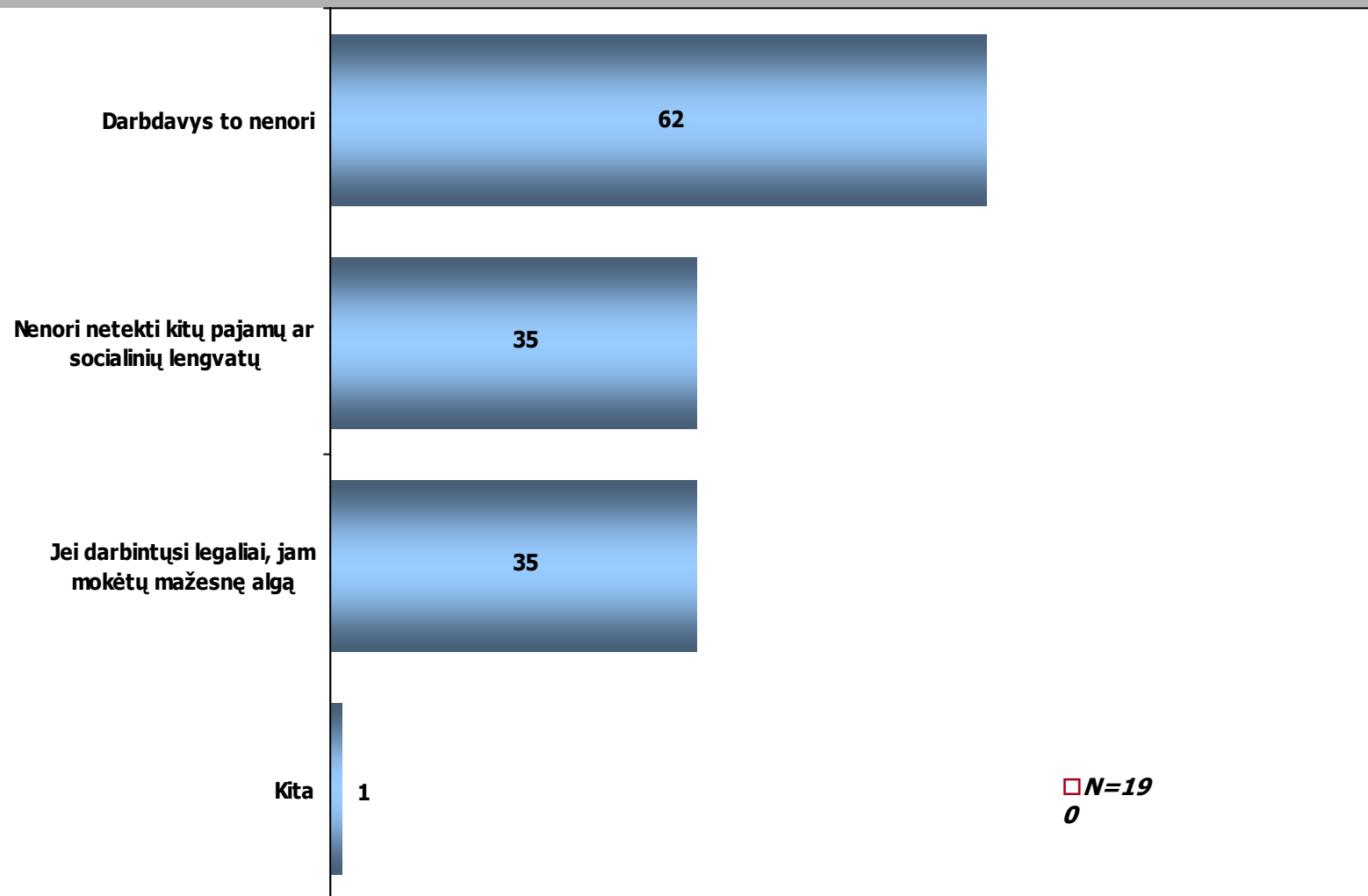
Pajamų procentinis pasiskirstymas pagal šaltinius (procentų vidurkiai)

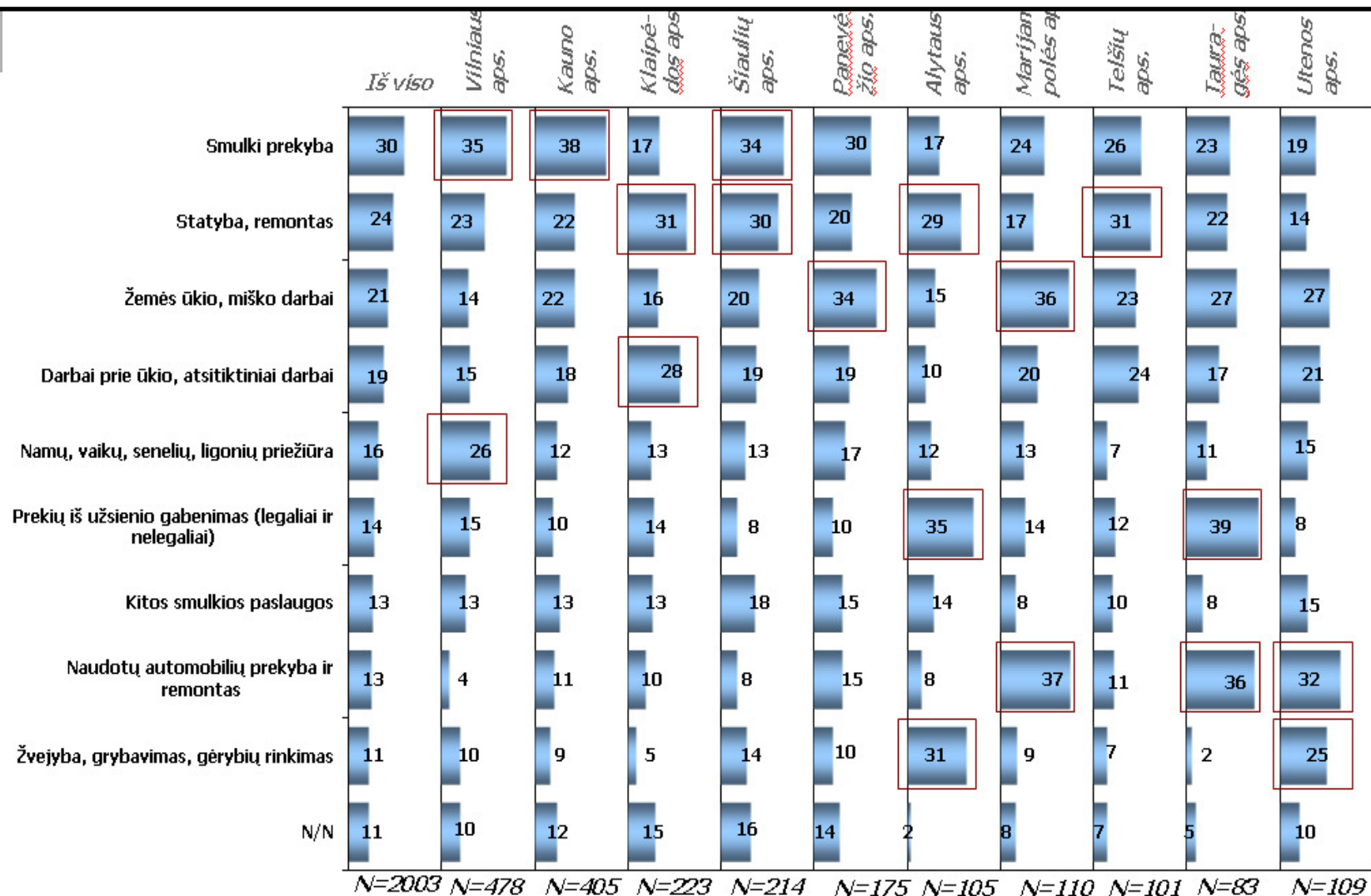
Savo „versliuko“ nelegalizavimo priežastys (%)

Oficialaus neįsidarbinimo priežastys (%)

Populiariausi išgyvenimo būdai (%)

N=2003 N=478 N=405 N=223 N=214 N=175 N=105 N=110 N=101 N=83 N=109

*Galimi keli atsakymai; suma viršija 100%

1. Individualios veiklos su pažyma apmokestinimas

Koks turi būti individualios veiklos apmokestinimas?

Kokia problema sprendžiama ir koks rezultatas siekiamas:

Aiškus ir paprastas mokėjimas, patrauklus apmokestinimas

- Taikyti GPM tarifą - 5 %** nuo apmokestinamų pajamų (galimi atskaitymai pasirinktinai: iki 30% gautų pajamų arba pagal faktines išlaidas).
- Vienoda GPM ir VSD, PSD apmokestinimo bazė**

2. Verslo liudijimų veiklų sąrašas

Peržiūrėti verslo liudijimų veiklų sąrašą ir susiaurinti veiklos porūšių sąrašą.

Kokia problema sprendžiama ir koks rezultatas siekiamas:

Vienodos konkurencinės sąlygos

Atsisakyti tų veiklos porūšių, kurie iškraipo konkurencinę aplinką (pvz.: patalpų nuoma, nauja statinių statyba, projektiniai konstrukciniai darbai, statinių restauravimas ir dar keletas).

3. Individuali įmonė: darbo santykiai (I) kaip samdomas darbuotojas)

Probleminė sritis: Individualios įmonės savininkas negali savęs įsidarbinti pagal darbo sutartį

Kokia problema sprendžiama ir koks rezultatas siekiamas:

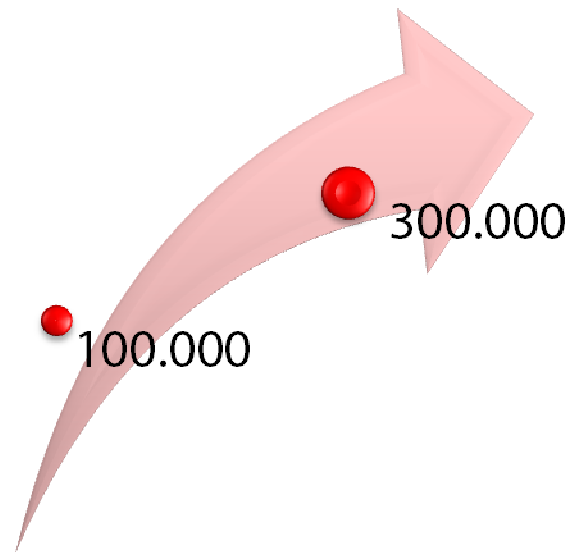
Individualiujų įmonių savininkams būtų sudarytos galimybės taikyti vienodas su darbo santykiais susijusias sąlygas nepriklausomai nuo juridinės teisinės formos ir vadovas galėtų efektyviai valdyti įmonės veiklą, nes šiuo metu yra sudaryta diskriminacinė situacija – UAB akcininkas gali save įdarbinti, o IĮ savininkas tokios galimybės neturi.

4. PVM riba

Kokia PVM riba turėtų būti?

Kokia problema sprendžiama ir koks rezultatas siekiamas:
palengvinti smulkiųjų verslo subjektų apmokestinimo našta

**Pradedantieji ar smulkūs verslininkai turi didesnes
galimybes tapti konkurencingesni**

5. Šeimos verslo mokestinės lengvatos

Kodėl reikia skatinti šeimos verslą?

- Vyriausybės prioritetuose numatyta skatinti šeimos verslą
- Lietuva **pirmauja** didžiausiu santuokų ir **skyrybų skaičiumi** Europoje.
- Per metus **pusė** susituokusių lietuvių – išsiskiria.
- Po ištuokos šeimose be vieno iš tėvų lieka **46,4 tūkst. vaikų.**

5. Šeimos verslo mokestinės lengvatos

Kodėl šeimos verslas?

Šeimos verslo koncepcija

Privalumai

1. Žmogiškieji ištekliai: darbo jėga yra šeima
2. Socialinis kapitalas: pasitikėjimas šeimos nariais, savanoriška veikla, dalyvavimas sprendimuose.
3. Mažesnės valdymo išlaidos: šeimos versle neturėtų būti privalomi reikalavimai ypatingoms apsaugos sistemoms, dokumentacijos tvarkymui, darbuotojų priežiūrai, nes verslo dalyviai yra susiję artimais ryšiais. Šeimos verslas paremtas tarpusavio pasitikėjimu.

5. Šeimos verslo mokestinės lengvatos

Kaip skatinti šeimos verslą?

Mokesčių lengvatos šeimos valdomam verslui

- Deklaruojant **šeimos verslą – 0 proc. pelno mokestis**
- GPM 10 % samdomiems darbuotojams – šeimos nariams, kai gaunamos pajamos iki 1.500 000 Lt ir įmonėje dirba ne daugiau kaip 10 darbuotojų

6. Sukurta nauja teisinė forma – Ribotos atsakomybės įmonė (mikroįmonė)

- Būdingi bruožai:
  - Ribotos atsakomybės
  - Įstatinis kapitalas 1000 Lt.
  - Ribotas (mažas) dalyvių skaičius
  - Supaprastinta apskaitos tvarka darant paprastąjį buhalterijos įrašą tiems, kurie deklaruoja šeimos verslą ir taikomas 0% pelno mokestis.
  - Įmonės valdymas (teisinis reguliavimas) turi daugiau erdvės savireguliacijai.

8. Sodros lubos

Ar reikalingos Sodros lubos aukštą pridėtinę vertę kuriančioms jaunoms įmonėms?

Kokia problema sprendžiama ir koks rezultatas siekiamas:

pritraukti kuo daugiau aukštos kvalifikacijos darbuotojų, aukštą pridėtinę vertę kuriančiose įmonėse, padidinti konkurencingumą tarptautinėje darbo rinkoje

9. Elektroninė apskaita

Kaip veiktų ir kas galėtų vykdyti elektroninę apskaitą?

Valstybinės mokesčių inspekcijos puslapyje suvedus duomenis, automatiškai būtų apskaičiuoti mokesčiai.

1. individualia veikla su pažyma
2. individuali įmonei,
3. tikroji ūkinė bendrija, komanditinė ūkinė bendrija
4. naujai įteisinta ribotos atsakomybės įmonė.

10. Įdiegti informacinę bazę interneto svetainėje www.verslovertai.lt

Identifikuotas populiariausių veiklos rūšių sąrašas:

1. **Maisto prekių parduotuvė** (duonos, mėsos, žuvų, daržovių, vaisių, konditerijos).
2. **Kioskas. Turgavietės. Išnešiojamoji, išvežiojamoji prekyba** (užkandinė, konditerija).
3. **Drabužių, avalynės parduotuvė.**
4. **Suvenyrų, knygų, juvelyrinių dirbinių parduotuvė.**
5. **Gėlių parduotuvė.**
6. **Antikvariatas, komiso parduotuvė.**
7. **Maitinimo paslaugos** (kavinė-kepyklėlė, sulčių baras, salotų baras, restoranas).
8. **Kirpykla. Grožio salonas.**
9. **Meno, fotografijos galerija** (fotografijos paslaugos, fotostudija, meninė kūryba. Meno kūrėjo statusą turinčių asmenų kūrybinė veikla).
10. **Kaimo turizmas. Nakvynės namai** („Bed and Breakfast“).
11. **Ugdymo veikla** (treneris (šokių mokytojas, sporto šakos treneris, dainavimo mokytojas), užsienio kalbų mokymas).
12. **IT verslas** (programavimas, dizainas, interneto svetainės kūrėjas), e. pardavimai (internetinė prekyba).
13. **Konsultacijos** (teisinės konsultacijos, vertimo paslaugos).
14. **Namų ūkio paslaugos** (kraštovaizdžio tvarkymas (apželdinimo paslaugos, aplinkos tvarkymas, langų valymas, žolės sėjimas, sniego kasimas); apdailos darbai (dažymas, plytelių klijavimas, židinių įrengimas); priežiūra (vaikų, pagyvenusių žmonių).
15. **Aptarnavimo paslaugos** (avalynės, drabužių taisymas, nuoma (drabužių, vaizdo aparatūros, įrankių, sportinio inventoriaus), taisymas (avalynės, galanterijos, elektros prietaisų, elektronikos, drabužių taisymas), valymo paslaugos (skalbykla, valykla, patalpų valymas), senų baldų remontataisymas, transporto priemonių remontas (dviračių, motociklų, automobilių).

11, 12 Verslą kontroliuojančių institucijų draugiškas

11. Supaprastinti teisės aktų reikalavimus, kad įmonė galėtų taikyti savireguliacijos principus atsižvelgdama į kylantį rizikos laipsnį. Skatinti verslą kurti savireguliacijos ir elgesio kodeksų mechanizmus.
12. Siekti, kad verslo subjektų priežiūrą atliekančios kontroliuojančiosios institucijos veiksmingai taikytų ūkio subjektų veiklos priežiūros principus, ypač akcentuojant prevencines priemones ir veiksmus. Prieš atliekant planinę verslo subjekto patikrą, prieš kelias dienas iki jos verslo subjektas turėtų būti informuojamas apie būsimą patikrinimą. Taip verslo subjektai būtų skatinami savo iniciatyva imtis priemonių, užtikrinančių veiklos vykdymo saugumą, kokybę. Kontroliuojančiosios institucijos turėtų daugiau dėmesio skirti metodinės pagalbos verslui teikimui, mokymams.

Projektas „Verslo asistentas“

□ Tarpinstitucinio projekto tikslai:

- suformuluoti verslo subjektų skundų nagrinėjimo koncepciją
- įgyvendinti verslo subjektų skundų nagrinėjimo mechanizmą, užtikrinant efektyvią verslo ir valstybės subjektų partnerystę, bei tarpinstitucinį bendradarbiavimą

- ## □ Numatomi projekto rezultatai:
- nepagrįstų teisinių apribojamų ir kliūčių verslo vykdymui mažinimas, gerinant verslo aplinką; egzistuojančių problemų identifikavimas ir savalaikis sprendimas; efektyvaus bendradarbiavimo tarp verslo subjektų ir valstybės institucijų užtikrinimas

Verslo aplinkos gerinimo (Saulėtekio) komisija

- ❑ Viena iš Ekonomikos skatinimo plano priemonių, kurios pagrindinė funkcija yra identifikuoti esamas verslo problemas, užtikrinti, kad verslo visuomenės pasiūlymai dėl verslo aplinkos gerinimo operatyviai pasiektų Vyriausybę
- ❑ 2009-2010 m. Vyriausybei pateikti 143 Saulėtekio komisijos pasiūlymai dėl verslo aplinkos gerinimo
- ❑ 59 Saulėtekio komisijos pasiūlymai jau yra įgyvendinti

Ar pavyks pralaužti ledus?

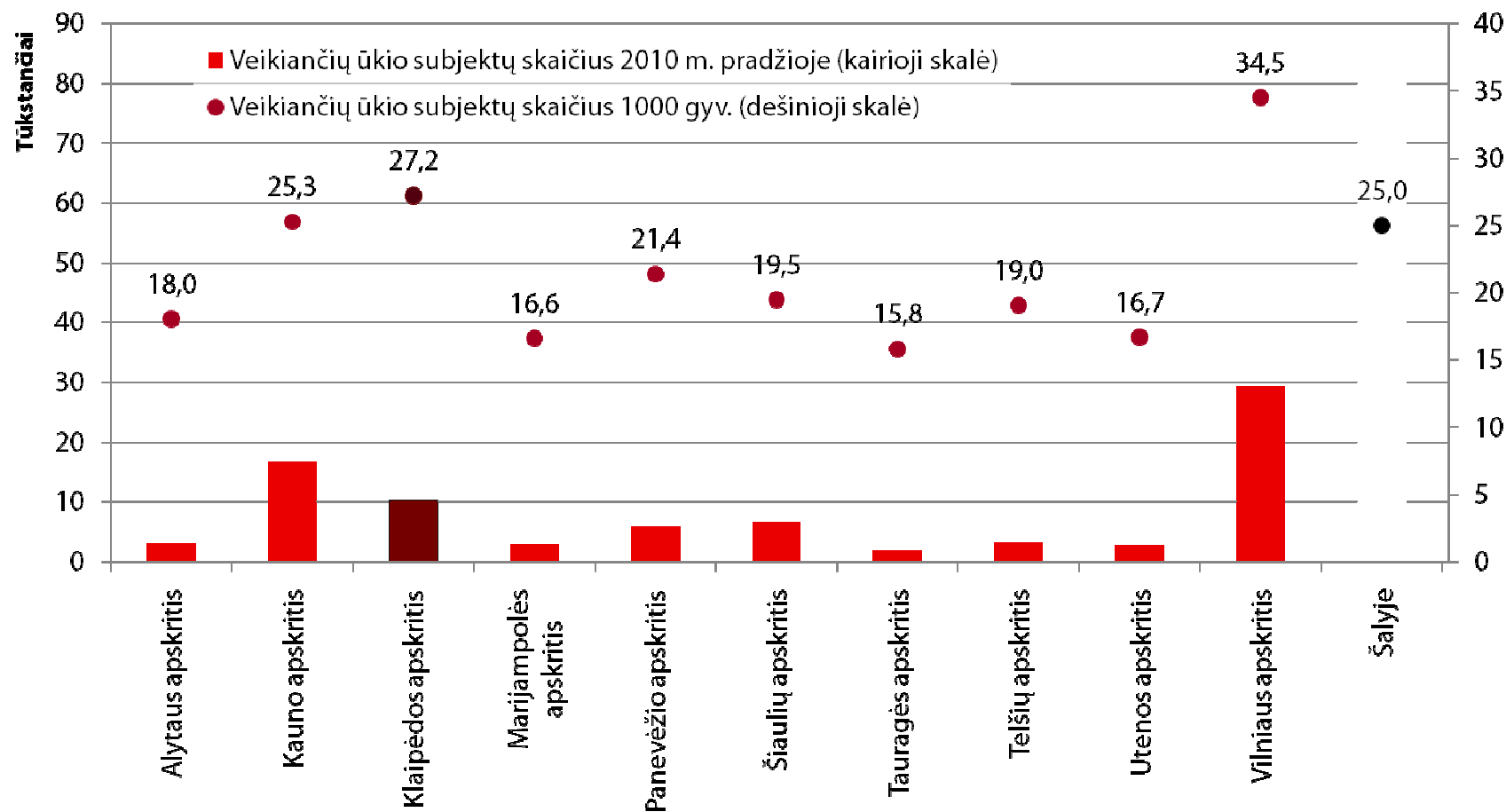

Veikiančių ūkio subjektų skaičius metų pradžioje

	2008	2009	2010	Pokytis 2009-2010
Alytaus apskritis	3181	3234	3130	-3,32%
Kauno apskritis	16287	16989	16847	-0,84%
<u>Klaipėdos apskritis</u>	<u>9992</u>	<u>10403</u>	<u>10254</u>	<u>-1,45%</u>
Marijampolės apskritis	2986	3004	2964	-1,35%
Panevėžio apskritis	6105	6227	5952	-4,62%
Šiaulių apskritis	6625	6825	6665	-2,40%
Tauragės apskritis	1994	2037	1973	-3,24%
Telšių apskritis	3207	3312	3260	-1,60%
Utenos apskritis	2852	2873	2811	-2,21%
Vilniaus apskritis	28147	29670	29345	-1,11%
Šalyje	81376	84574	83201	-1,65%

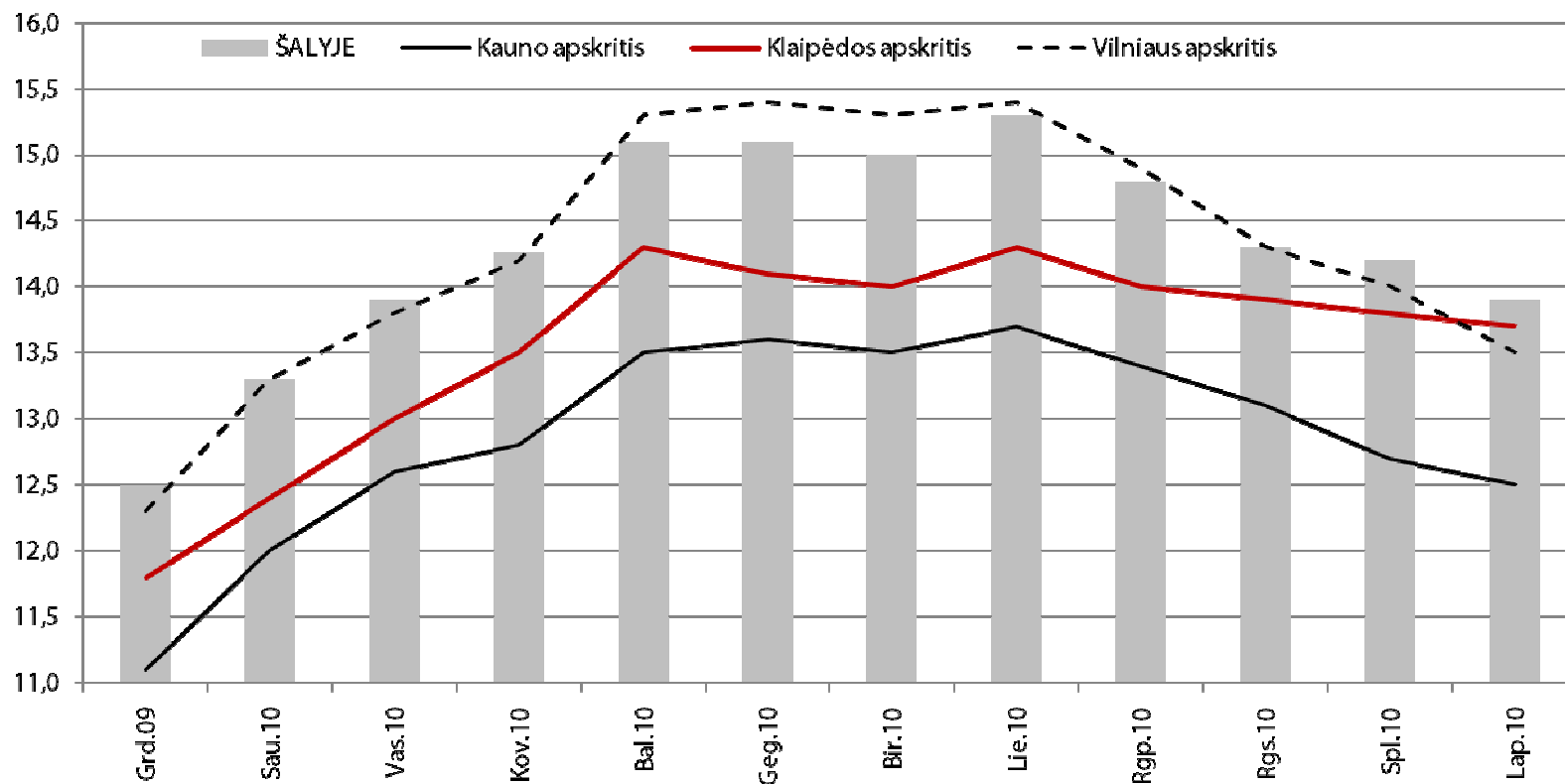
☐ Šaltinis: Statistikos departamentas

Veikiančių ūkio subjektų pagal apskritis statistika 2010 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas, Ūkio ministerijos skaičiavimai

Registruoto nedarbo lygis* apskrityse , proc. (mėnesio pabaigoje)

□*– registruotas nedarbo lygis apskaičiuojamas kaip teritorinėse darbo biržose registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis

□Šaltinis: Lietuvos darbo birža

Ačiū už dėmesį